

Naar een toekomstbestendige organisatie van gezondheidszorg

Karine Moykens

Secretaris-generaal Departement Zorg

Symposium 'Naar een communautarisering van de gezondheidszorg in 2024'

Vlaams Artsenverbond (VAV)

14 oktober 2023

Opbouw

- Enkele *inleidende beschouwingen*
- *Over de huidige bevoegdheidsverdeling in gezondheidszorg: korte analyse*
- *Toekomstpiste*

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

Inleidende beschouwingen

Inhoud

- Een serieuze uitdaging
- Beleidstrends als antwoord
- Belangrijke hefboomen voor een betere praktijk van zorg

Een serieuze uitdaging

- We staan voor ***een blijvende, belangrijke uitdaging*** op het vlak van zorgbeleid
- Realiseren van ***een welzijns- en gezondheidszorg die betaalbaar, toegankelijk voor iedereen en kwaliteitsvol is, met een duurzame financiering***
- Met ***minstens 3 grote aandachtspunten*** voor de toekomst
 - Chronische aandoeningen bij een ouder wordende bevolking
 - Geestelijke gezondheidsproblemen
 - Enerzijds epidemieën én anderzijds effecten van klimaat en milieu

Beleidendstrends als antwoord

- ***Persoonsgecentreerde zorg***
 - Zorg op maat, met oog voor mede-regie van de gebruiker
- ***Geïntegreerde zorg***
 - Toenemend kiezen voor samenwerking, netwerken en ketens van zorg
 - Met als finaliteit: aanvullend aanbod en multidisciplinair optreden

Belangrijke hefboomen voor een betere praktijk van zorg

- Digitale ***informatie- en gegevensdeling*** tussen voorzieningen en netwerken om geïntegreerde zorg te kunnen waarborgen
- Sterke ***focus op kwaliteit van zorg*** en patiëntveiligheid
- Een ***aangepaste financieringsmethode*** (die kwaliteit, zorgintegratie, samenwerking en innovatie in werkvormen bevordert)

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

Over de huidige bevoegdheids- verdeling in gezondheidszorg: korte analyse

Inhoud

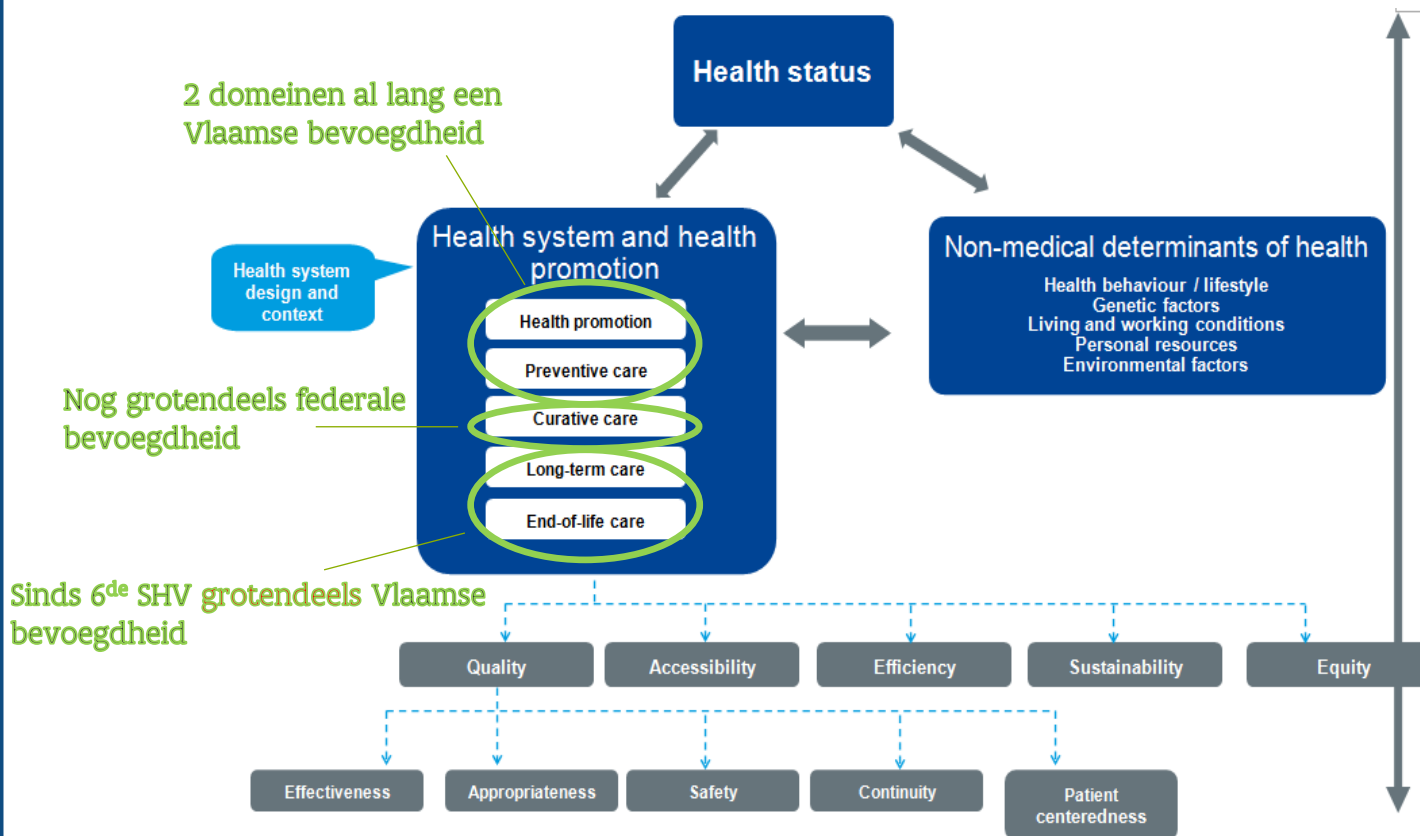
- *Huidige bevoegdheidsverdeling* in de gezondheidszorg: waarvoor is Vlaanderen bevoegd sinds de zesde staatshervorming (2014)?
- Vlaams zorgbeleid: over *beleidskeuzes en uitoefening van de overgedragen bevoegdheden*
- Over *knelpunten* in de huidige bevoegdheidsverdeling

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

Huidige bevoegdheids- verdeling in de gezondheidszorg

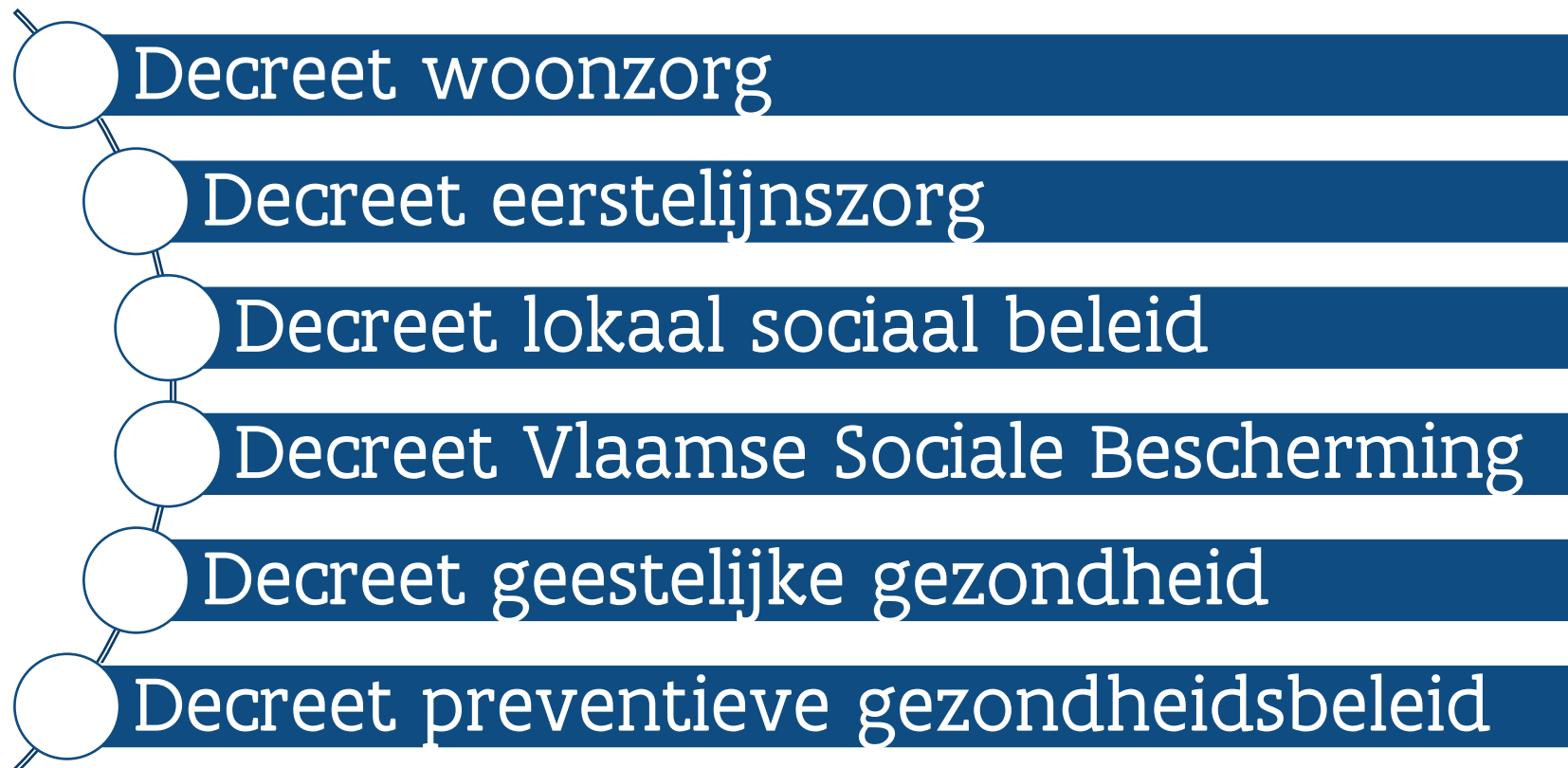

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

Vlaams zorgbeleid:

over beleidskeuzes
en invulling van
overgedragen
bevoegdheden

Het Vlaams zorgbeleid als een geheel

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

Enkele knelpunten in huidige bevoegdheids- verdeling

Uitgangspunt(en)

- Voor een performant zorgbeleid (kwaliteitsvol, toegankelijk, doeltreffend, duurzaam, doelmatig, veilig, gepast, patiëntgericht en continu)
 - *Zorg en welzijn* horen samen
 - *Eerste lijn en tweede lijn* horen samen
 - *Preventie en curatie* horen samen
 - *Alle bevoegdheden voor een sector samenhouden*
(programmatische, erkenning, normering, toezicht en financiering)

Eerste lijn: Federale en Vlaamse overheid bevoegd

* Interferentie = sinds 1980

Federale overheid

- Normering zorgberoepen*
- Visum zorgberoepen*
- Honoraria
- Geneesmiddelen
- Accreditatie*
- Quota zorgberoepen*

- Spanningsveld: organisatie van de eerste lijn > < financiering van de gezondheidszorgberoepen

▪ Enkele voorbeelden:

- Ontbreken financiële hefboomen om gezondheidszorgberoepen in het Vlaams zorgbeleid in te schakelen
- Beperkingen om normering te moderniseren
- Efficiëntiewinst op beroepsinhoudelijk vlak: taakverdeling verpleegkundige en verzorgende binnen thuisverpleging
- ...

Vlaamse overheid

- Erkenning zorgberoepen*
- Ondersteunende structuren* (HAK, palliatieve netwerken..)
- Woonzorg en *welzijn**
- Impulseo (subsidieprogramma)
- Organisatie van eerste lijn*
- Subquota zorgberoepen*

Ziekenhuisbeleid: Federale en Vlaamse overheid bevoegd

* Interferentie = sinds 1980

Federale overheid

- Organieke wetgeving*
- Programmatie*
- Financiering (excl. bouw)*
- Honoraria
- Geneesmiddelen

- Leidt tot scheiding van inhoud en financiering

▪ Enkele voorbeelden

- Wijziging of vastlegging erkenningsnormen (complexe procedure)
- Begrip 'organieke wetgeving' is niet helder af te lijnen
- Belemmering van reconversie en integratie van zorgvormen
- Afhankelijkheden eGezondheid: gegevensdeling met eerste lijn?
- ...

Vlaamse overheid

- Normering*
- Erkenningen*
- Toezicht en Handhaving
- Infrastructuursubsidies*
- Zorgstrategische planning*

Geestelijke gezondheidszorg: Federale en Vlaamse overheid bevoegd

*Interferentie = sinds 1980

Federale overheid

- Idem ziekenhuizen*
- Honoraria
- Geneesmiddelen
- GGZ-netwerken*

- Ontbreken van een coherent GGZ-beleid

- Enkele voorbeelden:
 - Partners betrokken bij GGZ netwerken aangestuurd door \neq overheden
 - Belemmering vlotte overgang tussen residentiële, ambulante en mobiele zorgvormen
 - Regelgeving is federaal; toezicht en inspectie is Vlaams
 - ...

Vlaamse overheid

- Idem ziekenhuizen*
- Centra geestelijke gezondheidszorg*
- PVT en Beschut wonen
- Overlegplatform(s) GGZ*
- GGZ revalidatie*
- Toezicht en Handhaving

Enkele knelpunten in overige sectoren

■ Revalidatie

- Revalidatieziekenhuizen: belemmering reconversie naar R- en R-plus bedden
- Revalidatieconventies: geen eenduidige, logische lijn
- ...

■ Preventie

- Investerings in deelstaten, leveren voordeel op het federale niveau
- ...

Toekomstpiste

Naar een toekomstbestendige organisatie van de zorg

- Noodzaak van **een doorgedreven transformatie van het zorglandschap**
- Kritische factor: **een homogeen bevoegdheidspakket voor gezondheidszorg, op basis van rationaliteit**
- Hervorming van het zorglandschap en een institutionele hervorming gaan **hand in hand**, en dit **vanuit een brede visie op gezondheid**

Naar een zevende staatshervorming

- Homogeen bevoegdheidspakket voor gezondheidszorg voor de deelstaten. **Impliceert overdracht van o.a.:**
 - organieke wetgeving,
 - ziekenhuisfinanciering,
 - programmatie van zorginstellingen,
 - normering van zorgberoepen,
 - beleid betreffende de zorgverstrekkingen (honoraria van zorgprofessionals)
- **Behoud van een aantal federale bevoegdheden**
 - Beleid over:
 - Geneesmiddelen (inclusief prijzenbeleid – Economie)
 - Medische hulpmiddelen
 - Menselijk lichaamsmateriaal
 - Waarom:
 - Sterke afhankelijkheid van Europese regelgeving
 - Geen toegevoegde waarde van defederalisering van productbeleid
- **Subsidiariteit:** preventie, welzijn en zorg kort bij de burger

Naar een zevende staatshervorming

- **Behoud van financiële solidariteit**
 - Intact laten van de financiering van de ziekte- en invaliditeitsverzekering op federaal niveau (solidariteit aan inkomstenzijde)
- **Transparante verdeling van de middelen over de deelstaten**
- **Responsabilisering van de deelstaten**

Bedankt voor uw aandacht!

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

Karine Moykens

Secretaris-generaal

Departement Zorg

Koning Albert II-laan 35, bus 30

1030 Brussel

karine.moykens@vlaanderen.be

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven